

într-un text perfect lizibil, inteligibil chiar și pentru un public mai larg decât cel al specialiștilor în științele socioumane.

Septimiu Chelcea

Irena Chiru

Comunicarea Interpersonală,

București, Editura Tritonic, 2003, 121 p.

Nu întâmplător literatura științelor sociale s-a îmbogățit în ultimele decenii cu numeroase lucrări valoroase asupra comunicării. Interpersonală, intergrupală sau chiar cu propriul Eu, comunicarea se dovedește a fi prezentă în viața fiecăruia dintre noi, iar cunoașterea și manipularea acesteia devin, tot mai acut, un imperativ al omului modern. Lucrarea d-nei asist. univ. Irena Chiru urmărește chiar acest obiectiv: cum să reușim să comunicăm eficient?

Deși lucrarea debutează cu o scurtă prezentare teoretică a procesului de comunicare, în celelalte capitole autoarea descrie și analizează diferite tehnici de eficientizare a comunicării interpersonale, abordând fiecare segment implicat în actul comunicațional. O atenție deosebită a fost acordată interlocutorului. Astfel, cititorul poate conștientiza importanța celuiilalt și a specificului prezentat de acesta pentru stabilirea canalului optim de comunicare, abordarea acestuia fiind eficientă a se realiza în funcție de caracteristicile temperamentale și caracteriale specifice fiecărei persoane. De aceea, autoarea prezintă diferite stiluri de comunicare utile în contactul cu personalități distincte, dar și modalitățile cele mai potrivite de reacție ale partenerului de discuție. Ascultarea activă, cunoașterea semnificațiilor limbajului nonverbal și utilizarea lor corespunzătoare sunt doar câteva secrete ale relaționării ideale.

Este subliniată și importanța formulării mesajului, fie acesta oral sau scris, fiind

amintite, în acest sens, o serie de reguli care să ghideze exprimarea corectă, lizibilă și precisă, în funcție de scopul urmărit de comunicator.

Deoarece în viața socială suntem adesea expuși unor tentative de înșelăciune, autoarea dedică un capitol analizei unor modalități utile de a identifica minciuna strecurată în mesajele pe care le primim din partea celor cu care interacționăm în diferite situații și, totodată, explică strategiile utilizate de fiecare dintre noi pentru a lăsa o bună impresie celorlalți. Finalizarea fiecărui capitol printr-un set de exerciții, necesare aprofundării tehnicilor de comunicare explicate anterior, reprezintă încă un motiv pentru care recomandăm lucrarea.

Ella Ciupercă

Christian Thuderoz

Negocierile. Eseu despre liantul social. Chișinău, Editura Știința, 2002, 198 p.

Apărută la editura Presses Universitaires de France în 2000, și tradusă în limba română în 2002, lucrarea lui Christian Thuderoz, specialist francez autor al unor lucrări precum *La boîte, le singe et le compagnon. Syndicalisme et entreprise, La confiance. Aspects économiques et sociologique, La négociation sociale*, reprezintă un excelent studiu asupra negocierii, conflictelor și compromisului și, nu în ultimul rând, asupra a cât de necesară și importantă este echilibrarea forțelor divergente ale societății și menținerea ordinii sociale. Complexitatea și atractivitatea temei, dar și sărăcia literaturii de specialitate în acest domeniu, sunt tot atâtea argumente pentru parcurgerea acestei cărți.

Autorul este adeptul abordării conform căreia conflictele care caracterizează viața socială sunt rezolvate preponderent prin negociere. Acest termen acoperă, în concepția

lui Christian Thuderoz, o sferă de semnificații largă, deoarece reprezintă o modalitate de rezolvare a problemelor și conflictelor, o procedură de schimb sau partaj, operarea unei alegeri dintre mai multe soluții alternative, un mijloc de creație și inovare socială, un proces de comunicare sau o tehnică de reglare a interacțiunilor sociale. „Negocierea măsurată prin interes” (p. 30) este delimitată de „negocierea orientată spre morală” (p. 98), dar ambele sunt tratate ca acte sociale generatoare de reguli care consolidează ordinea socială.

Demersul analitic al lucrării se vertebrază prin studiul extensiv al conflictului, considerat a fi o constantă obișnuită a vieții sociale. Sunt prezentate cauzele care generează conflictul, tipurile moderne de conflictualitate în societate și diferitele moduri de abordare ale acestui proces de către științele sociale. Autorul arată că, în prezent, conflictul social se dovedește a fi mult mai difuz, constând nu atât în luptă și agresivitate, cât într-o permanentă dorință de impunere a punctului de vedere propriu, fiecare individ încercând să participe la delimitarea unei noi ordini sociale.

Negocierea este considerată “o procedură de bază a reglării sociale”, iar compromisiul “un instrument privilegiat de revitalizare a liantului social” (p. 25). Conflictul reprezintă, în esență, o problemă de decizie, deoarece analiza mecanismelor de luare a deciziilor este echivalentă cu analiza condițiilor de apariție a conflictelor, cea mai eficientă decizie dovedindu-se a fi cea negociată.

Negocierea orientată spre morală vizează inovația, schimbarea socială și înțelegerea dintre persoane. Negocierea obiectelor fizice (teritorii, mărfuri etc.) și a celor abstracte (reguli, norme, principii etc.) permite înnoirea ordinii sociale și stabilizarea acesteia, devenind “expresia viitorului comun” (p. 189) al actorilor sociali.

Mary Douglas

Cum gândesc instituțiile, Iași, Editura Polirom, 2002 (1986), 208 p.

Lucrarea lui Mary Douglas a apărut în colecția *Sociologie. Antropologie* la Editura Polirom. A fost tradusă de Radu Pavel Gheo. Ediția originală, cu titlul “How Institutions Think”, a fost publicată în 1986 la Syracuse University Press din New York.

Cele nouă capitole ale lucrării, care reprezintă de fapt o serie de prelegeri prezentate cu ocazia organizării unor conferințe și mese rotunde. Autoarea consideră că se simte nevoia unei teorii a instituțiilor, așa cum se simte necesitatea unei teorii cognitive care să reducă slăbiciunile analizei asupra instituțiilor. Scopul declarat al lucrării îl reprezintă încurajarea examinării mai atente a raportului dintre instituții și gândirea indivizilor (p. 21). Mary Douglas operează cu concepte, precum cooperare/solidaritate socială, opțiune rațională, legătură socială, bun public, acțiune colectivă, buclă causală, ordine socială, memorie publică etc. De asemenea, face apel la concepțiile sociologice ale lui E. Durkheim (conflictul dintre individ și societate), Robert K. Merton (colectivitatea de gândire), Ludwick Fleck (ordinea socială), Max Weber (birocrăția), Maurice Halbwachs (memoria colectivă) ș.a.

Aflăm că instituțiile nu pot gândi singure (p. 24), se întemeiază pe analogii (p. 69), conferă identitate (p. 81), uită și își amintesc (p. 98), impun clasificări (p. 129) și iau decizii capitale (p. 153). Plecând de la definiția dată de David Lewis (1968) instituției, autoarea consideră că aceasta reprezintă o convenție/înțelegere care ia naștere când toate părțile implicate au ca interes comun existența unei reguli care să asigure coordonarea sau nici una dintre tabere nu provoacă un conflict de interese și nici nu se va abate de la regula stabilită, decât în cazul în care acordul este